

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
ahová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Obstrukció minden oldalon.

Pécs, 1899. november 24.

Semmi sem bizonyítja jobban a hatvanhetes közjogi alap teljes csődjét, mint az a jelenség, hogy a közös vonatkozású ügyekben, legyenek azok akár u. n. pragmatikus közös ügyek, akár gazdaságiak, az alkotmányos tényezők működése vagy teljesen fölmondta a szolgáltatásokat, vagy ha működnek is, a legnagyobb zavarok kutforraivá lettek.

Pedig az egész hatvanhetes kiegyezési mű alapvető gondolata az, hogy a közös vonatkozású ügyek a közönségre szövetkezett két állam alkotmányos organumai által alkotmányos módon intéztessenek. S ime évek óta mit tapasztalunk? A vámszövetség lejárt a nélkül, hogy az törvényszerűen megújított volna; életét tehát provizoriumokkal hosszabbították meg; még pedig olyképp, hogy Magyarországon kétszer is belementek az exlexbe, míg a törvényhozás hozzájárulását a provizoriumokhoz kikényszeríteni tudták, Ausztriában pedig ezzel sem vesződtek, hanem megcsinálták a provizoriumokat abszolút uralkodói hatalomszóval, a 14. §-nak alkotmányellenes alkalmazásával.

Végre aztán a magyar törvényhozás a hatvanhetes törvény világos megsértésével törvénybe iktatta a gazdasági közösség föntartását 1908-ig egyoldalú rendelkezés-

sel; Ausztriában ugyanezt életbe léptették az alkotmányos népképviselői mellőzésével, ismét császári rendeletekkel.

Mihelyt aztán az alkotmányos tényezők hozzájárulását igénybe venni akarták, rögtön fönnakadtak s ismét csak abszolút hatalmi intézkedésekkel kényszerültek dolgozni. Így akadt meg a valutarendezési aranykészlet kiszolgáltatása, mert ennél az alkotmányos tényező, a parlamenti ellenőrző bizottság hozzájárulása nem volt mellőzhető, ez pedig megtagadta a hozzájárulást.

A kvótabizottság és a delegáció megválasztása is csak az uralkodó személyes közbelépése, a császári tekintély közvetlen latba vetése folytán sikerült; már pedig, hogy ez valami mintaszerű alkotmányosság lenne, azt senki sem mondhatja; de monarchikus szempontból sem nagyon ajánlatos, mert az uralkodói tekintélynek ilyen gyakori kihasználása azzal a veszéllyel jár, hogy az uralkodói tekintély a folytonos használat által elhasználódik.

Amit a következés már is kezd igazolni. Az uralkodó ismét személyesen vette kezébe az osztrák parlamenti viszonyok dirigálását; egymásután idézi színe elé a különböző pártok vezérférfiit és császári szavának tekintélyével igyekszik hatni rájuk, hogy a megfeneklett közös ügyeket dülőre vinni segítsék, a kiegyezési javaslatokat elfogadják s a kvótát alkotmányosan intézzék el.

S mi a válasz erre a császári közbenjárásra? Az, hogy a Reichsrathban a kiegyezési javaslatok fölött tegnap újra kitört az obstrukció, a többséghez tartozó pártok kijelentették, hogy a kiegyezést nem fogadják el, sőt a német pártok vezérférfiit közül is kijelentette egyik-másik az uralkodónak, hogy pártjuk részéről nem garantálhatják az uralkodó intenciójának megfelelő magatartást.

Vajjon előnyére válik-e az uralkodói tekintélynek ez az eredmény?

Szell Kálmán a magyar kvótabizottság ülésén az egyezség hitelesítésekor örömet fejezte ki az eredmény fölött, mert ezzel egy hatalmas lépést tettünk a kiegyezés véglegesítése felé; de úgy látszik túlon-túl bizakodott az uralkodó tekintélyében a Lajthán-túl s az osztrákok jóakarataiban a Reichsrathban.

Az osztrákok farkasétvágyát nem csillapítja le az az áldozat, melyet a magyar kvótabizottság a béke kedvéért, számbelileg teljesen indokolatlanul hozott; nincsenek ők megelégedve még azzal a rabszolga-szerződéssel sem, amely Magyarországot kötött kezekkel szolgáltatja ki nekik kizsákmányolásra. Hasztalan veti közbe magát az uralkodó, a kiegyezés és a kvóta elfogadására nem birhatók rá. Obstruálnak, a meddig lehet; ha pedig ebből is kifogytak, elvetik a javaslatokat.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Legyen világosság!

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája.

— Legyen világosság! — szolt az ifjabb Báthori gyerek, mire az öregebb boszusan felelt:

— Igen legyen világosság a te sötét fejedben!

— No lám! — válaszolt amaz — az én fejem sötét szerinted és mégis te lövöd az egyik bakot a másik után. Szerelmes vagy egy leányba, azt tudod, de hogy melyik az a leány, azt nem tudod. Hát, kedves bátyám én nem kérek az ilyen világos fejből.

Báthori Dénes erre elmosolyodott; megfogta öcsese kezét, végigsimított a haján, mintha még kisgyerek volna és apai jóakarattal mondta neki:

— Kedves Lajoskám! Te ehhez nem értesz. Ne ártsd bele magadat az én dolgomba. Majd én elvégzem azt magam a te segítséged nélkül is. Ha pedig megsértettelek az előbb, úgy bocsáss meg!

— Nincs mit megbocsátanom; hisz testvérek vagyunk és ha te, mint öregebb mondasz is valamit, ami nem tetszik, azért én nem sértődöm meg. De azt mégis szeretném tudni, hogy ki az a leány, akibe te annyira bele tudnál szeretni?

— Csak az imént mondtad te magad, hogy én sem tudom, miért kérdezed tehát?

Azzal megszorította öcsese kezét és elhagyta a szobát.

Lajos is fölkelte és föl-alá járkált a szobában, miközben mintegy magához beszélt:

— Folyton kitér a kérdés elől, pedig szentül meg vagyok győződve, hogy szerelmes.

De kibe? Ez a titok. De nem nyugszom, meg kell tudnom, hogy ki dulta fel annyira nyugalmát szegény bátyámnak? És erre legjobb alkalom lesz a legközelebbi estély, melyre jóformán valamennyi szép leány készül. Majd lesbe állok és megtudom a valót.

Azután, mint aki már egészen biztos a maga dolgában, egészen nyugodtan fogta a kalapját és elment az akadémiára.

*

A vidéki város kaszinó-terme ritkán uszott még ily fényárban, mint ez alkalommal, de még ritkábban gyűlt ott egybe annyi szépség, annyi baj és kellem. A lépcsőfeljárattal fel volt délszaki növényekkel, melyek virágos kertté varázsolták át. És e kerten végig vezették a rendezők a megjelent bájos hölgyeket; mind-egyiknek kijutott a bókából elég.

Mikor aztán a pazar világítású terembe léptek, ismét más rendezők vették át, ismét újabb bókokkal halmozva el őket.

A két Báthori gyerek is kitett magáért. Fáradhatatlanok voltak a táncban és elegáns megjelenésükkel, csinos külsejükkel és élénk

társalgásukkal csakhamar megnyerték a jelenlévő hölgyeket.

Dacára nagy elfoglaltságának Lajos, folyton szemmel kísérte Dénes bátyját, de semmi olyat nem tudott észre venni, amire lesett. Dénes ép oly előzékeny volt az egyik szépséghez, mint a másikhoz; épúgy megtáncoltatta az egyiket, mint a másikat.

Később már aztán föl hagyott vele, egyrészt, mert látta, hogy hiábavaló a fáradság, másrészt meg nagyon is lekötötte a kis Pázmándy Irma, akivel tán többet is táncolt, mint a többi széppel, aki meg e miatt éppen nem haragudott, sőt nagyon is jól érezte magát,

A legelső, aki ezt észrevette, Dénes volt, no meg Pázmándy Irma nővére, Ella. Ez a a négy szem kísérte a fiatal párt mindenütt.

Mikor aztán éjfél után a táncból kifáradva asztalhoz ültek, a fiatal Báthori Lajos is ahhoz az asztalhoz ült, melynél Pázmándyék foglaltak helyet és ugyancsak jókedvében volt. Feltűzelte egyfelől a jó bor, de még inkább az az enni való kis leány, aki egészen kiforgatta szerepéből, mert a lesőbből meglesett lett; amennyihen bátyja egy távolabbi asztaltól folyton figyelemmel kísérte.

Annyira el volt merülve Lajos, hogy észre sem vette, mikor a cigányok az asztala köré csoportosultak és oly szomorúan húzták el azt a nótát, hogy: »Minek is van szerelem a világon?«

De már erre mégis csak fölpillantott,

De a magyar alkotmányos törvényhozás működését is már évek óta megzsbasztja a tényleg elbukott közösügyes alapnak folytonos mesterséges élesztgetése. Rést törtünk már a hatvanhetes törvénynek ama kevés alkotmányos garanciáján is, a melyet az még biztosított; áldozatot halmoztunk áldozatra nem a magunk jóvoltáért, hanem hogy lábra állithassuk azt az összbiradalmi hóbortot, amely valójában nem kell se a testünknek, se a lelkünknek s mégis ott állunk ma is, hogy mindig újabb és újabb áldozatokat követel tőlünk ez a Moloch, de azért csak agónizál tovább.

Meddig fog hát még ez tartani; meddig fogja még ez a ferde helyzet hazugsággal telíteni egész közéletünket? Mert ez a szülőanya mindannak a szemérmetlen hazugságnak, amely ennek a szerencsétlen nemzetnek azelőtt oly fényes politikai erkölceit évtizedeken át annyira megméltelyezte, hogy megvetéssel kezdenek rá tekinteni még az apró balkán-államok is.

És ezt a megvetést méltán meg is érdemeljük, mert egy olyan nemzet, amely kiállítja magáról azt a szegénységi bizonyítványt, hogy a saját lábán megállani nem képes, hogy kész meghozni minden áldozatot, csak ne kelljen élébeléptetnie azt az önállóságot, a melyet elei törvénybe iktattak akkor, mikor még az önért nem halt ki egészen a nemzet szívéből, nem is tarthat számot a mások becsülésére; nem egyéb az egy gyámoltalan néptömegnél, a melynek hivatása másokat szolgálni, hogy az asztal hulladékaiból tengesse nyomorult életét.

Egyetlen pártja van még ez országnak, amely a nemzeti önértet vesztalángját híven ápolja s abban az illúzióban ringatja magát, hogy ezzel még öntudatra ébresztheti az elkábitott közérzületet, mely lerázva magáról a lethargikus álom bilincseit, odakiáltsa az álnok és kisbitű oppor-

tunista tábornak: csalódtok, ha azt hiszitek, hogy a föltámadás reménye nélkül meghaltam; lakozik még bennem annyi erő, hogy érvényesíteni tudjam akaratomat s megvédelmezni létérdekeimet, a melyet ti elárultatok!

Erős rázás kell a lethargiába merültnek, hogy öntudatra ébredjen; rázzák is eleget, már belevágnak az eleven husába is, mert halottnak hiszik. Lássuk hát, igazán meg van-e halva! Az a vágás, a melyet a legujabb kvótasarc révén ejtettek rajta, talán mégis életre ébreszti, ha végkép ki nem mult.

Ezért kötelessége a magyar függetlenségi pártnak, mint a nemzeti aspirációk letéteményesének, hogy megfujja a riadót s öntudatra ébressze a nemzetet. Mert ha a nemzeti közérzület melléje áll a létérdekeiért küzdőknek, lehetetlen, hogy csatájuk diadalmas ne legyen.

Fölveszi tehát a harcot a magyar függetlenségi párt is az országgyűlésen s ha az osztrákok megbuktatják a kiegyezést s a kvótaegyezményt, mert kevés nekik, megbuktatjuk mi is, mert Isten és ember előtt igazunk van, mikor azt hangoztatjuk, hogy nekünk meg nagyon is sok már grammatikai helyzetünk s folytonos zsaroltatásunk idegen érdekből.

Majd meglássuk, hogy lesz-e akkor bátorságuk az összbiradalmi lovagoknak abszolút hatalommal is föntartani dédelgett ideáljukat? Ha lesz, akkor legalább lehull a hamis alkotmányos máz arról a bálványról s mindenkinek világosan fog a szeme előtt állani, hogy egész alkotmányunk egy nagy hazugság, a melyet csak addig tűrnek, míg azt az idegen bálványt szolgálja.

És az igazságnak ez a kiderülése is százszorta üdvösebb lesz a nemzetre, mint a hazug alkotmányosság; mert a legkeserűbb igazság is többet ér a legmézes-mázosabb hazugságnál.

szeme találkozott Pázmándy Ellával, melyben könyccseppet vett észre.

Lajos majd kiesett szerepéből. Nem tudta mire magyarázni a leány könyeit. De csakhamar magához tért, odaintette a cigányt és megkérdezte tőle, hogy ki húzta ezt a nótát?

A cigány pedig azt felelte rá: a Báthori Dénes.

Lajos elhalaványodott. Most tehát ő is tud mindent. Tehát ebbe a lányba szerelmes az ő bátyja? És milyen véletlen, éppen ennek hugába gabalyodott bele ő is.

De még nagyobb volt bámulata, mikor a nóta után Dénes is az asztalhoz jött és mulattak együtt. Ella szeméből is eltűnt a köny, helyet adva egy sugárnak, melyet egyenesen és szakadatlanul Dénesre lövelt.

A kis Irma tapsolt örömeiben. A szünóra után pedig egy teljes óráig járták a csárdást.

Azután táncoltak, mulattak kivilágos kivraddig. Végre a hölgyek hazafelé indultak. A két Báthori gyerek egész a kocsiig kísérte őket és a bucsuzás végre az volt: »a viszontlátásig!«

A két Báthori gyerek pedig visszament a terembe s most folyt a pezsgő és húzta a cigány, de nem szomorú, hanem vigabbnál vigabb nótákat.

Már világos nappal volt, mikor a két Báthori gyerek haza került és mindjárt le is feküdt. Hogy mit álmodtak, azt könnyű kitalálni.

— Legyen világosság! — kezdi Lajos.
— Igen legyen világosság! — felel Dénes.
— Te szerelmes vagy Pázmándy Ellába!
— És te sem idegenkedel Pázmándy Irmától!

Aztán elhallgattak egy darabig.
— Csak azt nem értem, hogy te eleinte úgyszólván tartózkodtál Ellától és pedig szeretted?

— Kedves Lajoskám! Én észrevettem, hogy figyelemmel kísérsz és ezért igyekeztem kitérni előled. Helyette én figyeltelek meg téged és mikor láttam, hogy te sem mégy nagyon messzire, hát én is levettem az álarcot.

Lajos lesütötte a szemét.

— Legyen világosság! — szól ismét Lajos.

— Mi a bajod már megint? — kérdi Dénes.

— Kedves bátyám! Nem bírom ezt tovább. Én elmegyek és megkérem Irma kezét!

— Csak lassan öcsém! Még nincs rajtad a sor. Majd előbb mindent rendbe hozunk. Akkor jön a megkérés.

— De hát meddig tart ez még így? Beszéltem Irmával és az ő részéről biztos vagyok.

— Én is beszéltem annak idején Ellával és én is biztos voltam az ő részéről, mégsem mentem el gögös atyjához. Ahhoz az emberhez nem tanácsos ajtóstul berontani.

Hirek.

Pécs, 1899. november 24.

Mikor én ujságíró-inas voltam.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igenis tisztelt szerkesztő úr!

Kegyetek a »Pécsi Figyelő« csütörtöki számában ezt üzenték nekem a szerkesztői üzenetek között:

„Gy. J. Ön így írja magát alá a »Szülőföldemhez« című versnek: »a vers szerkesztője.« Hát ha csak ilyen verset tud szerkeszteni, ne szerkeszzen többet. Végre is muszáj önnek verset szerkesztenie? Szerkeszessen inkább csizmát.«

De nem oda Buda, kedves szerkesztő ur! Ne bízzák el olyan nagyon magukat. Én is voltam valaha szép asszonynak kocsisa! Én is Árkádiában . . . Hanem hát mit is teketóriázom annyit?! Kereken kijelentem, hogy én is voltam ujságíró; az inaskodási éveimet becsülettel ki is szolgáltam abban a fakban. Csakhogy mikor fel akartak szabadítani, bankrót lett az a borkereskedő, a melyik a lapunkat szubvencionálta s így elestem attól a dicsőségtől, hogy ma én csinálnék lapot és különben mélyen tisztelt szerkesztő urnak én küldözgetnék a tentihez hasonló szerkesztői üzeneteket.

Hogy hol voltam én ujságíró-inas?

Hát a »Retekalji Szószátyár«-nál, a mely néhai sajtófaktornak igen ambiciózus ember volt a szerkesztője. Húszéves koráig zöldséget termelt és szállított nagyban Retekaljáról a világ négy taja felé, de ekkor eszébe jutott, hogy ő ur lesz és eladta a zöldséges kertjét s megalapította a »Retekalji Szószátyár«-t. A pénz, a mit a modern technika legujabb vívmányai szerint kiállított lapba fektetett, volt az összekötő kapocs az ő zöldséges kertje és azok között a zöldségek között, a miket a lapjába irt.

Mikor engem a teljes ellátással, két öltözet ruhával és négy pár cipővel javadalmozott segédszerkesztői állásra szerződtetett, így szólt hozzám:

— Mindenkor a szenzációt tartsa szem előtt. Nulla dies sine szenzáció . . . Minden napra egy tyuk, azaz egy érdekes hír kell az előfizetők fazekába, illetve a reggeli kávéja mellé.

Ez az instrukció rövid volt, de velős. Igen ám, hanem nekem a legelső nap sem volt szenzációm.

— De én nem bánom akármilyen gögös is, én elmegyek és megkérem Irma kezét. És mielőtt még Dénes visszatarthatta volna, elrohant.

*

És lett világosság! — mondja mosolyogva Lajos.

— Nos, mi jó hírt hoztál? — Kérdi Dénes.

— Ott voltam annál a gögös embernél. De tudod, én nem találtam olyan gögösnek; pedig én ugyancsak ajtóstul rohantam be hozzá. Egész udvariasan leültetett és csak annyit mondott, hogy előbb te vedd el Ellát, akkor nekem is odaadja Irmát.

Aztán megfogta bátyja kezét és szintugy könyörgött hozzá.

— Ugy-e, kedves bátyám, nem haragszol rám?

— Ugyan Lajoskám, hát miért haragudnék?

— Mert hát az nagyon sokáig tartott volna, hát én mindjárt a te nevedben is megkérem Ellát.

— Nagyszerű! kiált közbe nevetve Dénes. — Hát aztán még ekkor sem dobott ki az a gögös Pázmándy?

— Ki nem dobott, hanem odaigérte nekem Ellát, nekem meg Irmát.

A két testvér összeölelkezett.

Béni bácsi.

Retek Lajost, a város közismert geberduszlovagját, bevitték a kórházba tus alá. Az alispánné öngyáságától elloptak egypár kötöstyukot. A kaszinóban megrepedt a vízvezetési cső. A biciklisták klubjában eltűnt egy pumpoló készülék.

Hát ez sovány termés, ugy-e szerkesztő úr? . . . Hanem én nem vesztettem el a fejemet.

Leültem az íróasztalomhoz s megírtam egy hirt. Nagyobb bizonyosság okáért kiollózom most és itt küldöm szóról-szóra:

— **Mi a magyar most? Rút szibériai vész!** Ezt mondá ezelőtt jó sok idővel Berzsényi Sámuel. És ez ma is illik Retekaljára; Retekaljának sétatere. Mert Retekaljának sétatere valóságos hiúság-vására. Nem! Ennél is rosszabb. Nemcsak az eladó lányok járnak oda, hanem a férjes menyecskék is. Micsoda romlott erkölcsök! Miféle képmutató alakoskodás! Ma rajta vesztett végre egy don Juan, kit a megcsalt férj a sétatér közepén botozott meg. Először a Don Juánt, azután a hűtlen feleségét. A rendőrség természetesen ide is, mint mindenhol, későn érkezett meg s a retekalji Chronique scandaleuse ismét egy botrányos esettel szaporodott!

. . . A szerkesztőm mikor elolvasta, a vállamra ütött.

— Brávó, fiatalember! Csak így tovább.

Másnap ugyan — a mint láthatják is, kedves szerkesztő urék — a szenzációs ujdonság két égbekiáltó sajtóhibával jelent meg, a mennyiben »szibarita« helyett »szibériai«-t, Berzsényi Dániel neve helyett pedig Sámuel szedtek, de azért a hatás mégsem maradt el.

Egész Retekalja minden nős férfja beállított a szerkesztőségbe és kutyakorbáccsal fenyegetődzött, ha vissza nem vonjuk a botrányos közleményt az utolsó szöveg.

Mit volt mit tenni? Megtettük. Ime bizonyosság okáért ezt is kiollózva küldöm:

— **Rendkívül sajnálatos baleset** érte lapunk utján tegnap közönségünk mérhetetlen és megközelíthetetlen puritán erkölcsait. A vérig sértő ujdonságot szerkesztőnk távollétében egyik még ujonc munkatársunk adta le, a ki mert nem Retekaljára való, nem is ismerheti Retekalja becsületességét, a mihez szó sem férhet. Ünnepelesen bocsánatot kérünk ezért közönségünkötől, a sértő közlemény megjelenését nagyon fájjaljuk és ezennel kijelentjük, hogy a sajnálatos balesetben semmi részünk sincs!

És Retekalja ezzel ki volt békitve. Én pedig a kezdet nehézségein túl lévén, vérszemet kaptam és naponkint meggyártottam a magam szenzációs hírét, melyet másnap ugyan rendszeren visszaszívtunk, de aminek megvolt az a haszna, hogy pompásan telt vele a lap.

Egyszer azonban végre kifogytam a szenzációkból. Épen az ötvenedik szenzációs hirt cáfoltuk meg rövid két hónap alatt, a mikor nem bírtam többé tárgyat találni. Törtem a fejemet egész nap s mikor este szenzáció nélkül, búsan ballagtam be a redakcióba, egyszerre történt valami. Csak annyi, hogy két baka erősen tanakodott, hová is menjenek egy pohár borra?

De nekem ez elég volt. És másnap reggel a következő szenzációt hozta a »Retekalji Szószátyár«:

— **Harcászati céllövészet a város közepén.** Hallatlan botrányt okozott tegnap este két őrmestere háziezredünknek. A város főterén összeveszték; először úgy káromkodtak, mintha a kaszárnyában lettek volna, azután pedig két kutyamosóval elhozatták fegyvereiket a kaszárnyából és valóságos harcászati céllövészetet rendeztek egymásra. A gyámsoltan rendőrség nem mert beleavatkozni a harcba s a két őrmester miután hat ablakot, két üzletajtót, egy fiakkeros lovat és egy biciklit összelőtt, diadalmasan és sértetlenül vonult el a harc színhelyéről.

Reggel a kiadóhivatalt ostromolták az ujságért. Délfelé azonban a háziezred összes őrmesterei bejöttek szerkesztőségünkbe s el sem mentek, míg meg nem irtuk a következő helyreigazítást:

— **A katonai becsület sérthetetlen!** Igen, ezt mi mondjuk, a közvélemény szóvivői. A katonai becsület sérthetetlen s épen ezért szíves készséggel igazítjuk helyre tegnapi »Harcászati céllövészet a város közepén« című hírünket, annál is inkább, mert az abban megírt dolog hőse csak két most bevonult regnuta volt s azok is csak egy fűzér fűgét hajigáltak egymásra, melyet Édesfalvi Jeremiás kitűnő hírű fűszerüzletében vásárolt s így a helyi kereskedelmet is pártolták, a miért különös dicséretet is kell nekik mondanunk.

És ezzel pompásan elűtöttük az ötvenedik szenzációnk dolgát is. Egy darabig ismét nyugodtan gyártottam azután a szenzációkat, de alig értem el a századikhoz, mikor beütött a bomba. Pedig tessék elhinni ez volt a legártatlanabb históriám. Ennyi volt az egész:

— **Elvert menyasszony.** Felháborító eset történt ma délután a »Zöld rák« rőfös üzletben. Két segéd egy fiatal falusi lányt dobott ki az utcára és ott agyafőbe verte, mert nem akart náluk szabott árban vásárolni, hanem alkudni próbált. A leány bepanaszolta őket a rendőrségnél. Az eset annál szomorubb, mert a fiatal leány menyasszony, a kinek esetét most megviszi a rossz hír falujába is.

Másnap bejött a redakcióba a »Zöld Rák«. Kékült, zöldült mérgeiben és Judásokat emlegetett, kik meggyalázták a Názáretit. Természetesen ezt a szenzációt is vissza kellett szivni a következőkben:

— **Hol lehet menyasszonyi kelengyét a legolcsóbban szerezni?** Hol máshol, mint a »Zöld Rák«-ban. Tisztességes lapnak célja mindig a tisztességes kereskedők pártolása. Ilyen a »Zöld rák«, kiről tegnap tévedésből irtuk, hogy két segéde egy lányt megvert. Dehogy verte meg, dehogy! Ellenkezőleg. Az utcára is kikisérték és ott térdén állva vallottak neki szerelmet, magasztalták szépségét s boldogságot kívántak neki a menyasszonyi kelengyéhez, melyet náluk a legfinomabb minőségben s a legolcsóbban vásárolt. Különbben a sajnálatos meghurcolásáért a kitűnő kereskedésnek a rendőrség felelős, mert ott beszélt el az a falusi lány az esetet, persze elferdítve és a rendőrség szándékosan figyelmeztette munkatársunkat, hogy ne írja meg a dolgot. Tehát hivatalos titkot akartak belőle csinálni; el akarták titkolni! De mi nem vagyunk hivei az eltussolásnak; ezért irtuk meg a lány panaszát s ezért igazítjuk helyre most ez esetet s lelkesedve kiáltjuk: Legyen világosság! Éljen a »Zöld rák«!

— Kedves szerkesztő ur! Hogy a százegyedik szenzációm helyreigazítását meg nem cselekedhettük, annak oka a »Retekalji Szószátyár« megszűnése volt. Azonban, azt hiszem, ez is elég, hogy bebizonyítsam, hogy én is csináltam hajdanában ujságot.

Azért hát ne nagyon dobálózzanak azzal a — csizma-szerkesztéssel!

Kellő tisztelettel:

Gy. I.

Naptrend 1899. november 25-én.

Naptár: szombat, nov. 25. — Róm. kath.: Katalin. — Prot: Katalin. — Görög-kel.: (nov. 13.) János. — Zsidó: Sab Vajes. — Nap két 7 óra 22 perckor; nyugszik 4 óra 12 perckor. — Hold két éjfélkor; nyugszik 12 óra 46 perckor délután. Hold utolsó negyede 7 óra 51 perckor reggel.

Időjárás. Külatás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés várható jelentékeny csapadék nélkül.

Pécsi Dalárda estélye 8 órakor a Vigadóban.

Könnnyomdászok táncestélye a Scholz-sörházban este 8 órakor.

Színház: »Arany kakas«, énekes bohózat.

— **(Személyi hír.)** Tormay Károly alispán a tegnap esti gyorsvonattal Mohácsról hazaérkezett.

— **(Térzene.)** A cs. és kir. 52-dik gyalogezred vasárnap, folyó hó 26-án, délelőtt 1/2 12 órától 1/2 1 óráig a Széchenyi-téren ténzenét tart a következő műsorral: 1. »Folies-Bergérea«, induló Lincketől. 2. Nyitány Strauss »Mathuzálem herceg« című operettjéből. 3. »Duna gyöngye«, keringő Vallstedtől. 4. Egyveleg Verdi »Aida« című operájából. 5. »Szegény és gazdag«, dal Kutscherától. 6. »Az egér«, induló Lincketől.

— **(Katalini mulatságok.)** Holnap, Katalin napján tartja a Pécsi Dalárda a Vigadóban táncal egybekötött harmadik alapszabályszerű dalestélyét. Az estélyen az 52-ik gyalogezred zenekara, a pécsi nők dal-egyesülete, Kaffka Károlyné szül. báró Benkő Olga úrnő, Ternovszky Margit urhölgy és a dalárda működik közre. Ugyancsak holnap este tartják a pécsi könnnyomdászok táncestélyüket a Scholz söresarnokban. A táncmu-

latságot műkedvelői előadás előzi meg s Murai Károly »Huszárszerelme« című mulattató vigjátéka kerül színre. Így hát a holnapi Katalin nap nem mulik el felettünk a hagyományos Katalin-bálak nélkül s a szezon mulatságainak sorát a holnapi két estély bizonynyára a legsikerültebb estélyekkel fogja szaporítani.

— **(Őszi rózsák.)** Néhány nappal ezelőtt még a déli korzó alkalmával föl-fölhangzott az utcasarkokon a kinálat:

— Ibolyát, szép ibolyát vegyenek!

S az emberek, kik mindannyian, a legvidámabb éppen úgy, mint a melancholikus, az optimista éppen úgy, mint a legszürkébb lelkű pesszimista, örömmel üdvözölték a kis, kék színű virágokat, melyeknek lágy, édes illata olyan sajtáságos érzést támaszt az emberekben. Volt is kelete a kis virágnak; azok a halavány, sápadt arcú leánykák, kik valami fájo érzést keltő stereotip mosolylyal kínálták a szerény kis virágokat, estenden boldogan számlálgatták filléreiket, melyekből ugyancsak szépen jutott nekik azért az ártatlan ámitásért, melylyel a jót oly könnyen megszokó járókelőket szinte visszavarászták az édes tavasz emlékei közé. — S most már ennek is vége van! A levegő hideg, ólomsúlylyal nehezedik a ködös, páratelt felhő a háztetőkig alá s az emberek a hidegtől kipirult arccal, nehezen sziva a léget, futkosnak az élet ezer apró baja, gondja után. A kis ibolyák pedig eltűntek a láthatárról, nincs ami jóleső meleget leheljen az emberek lelkébe; rideg, fagyasztó minden, reménytelenül kopár, üres! De azok a halavány arcú, sápadt leánykák, kik nem ismerik a tavasz költészetét, nem ismerik az élet poézisát, kiknél a virágárusítás pusztán kenyérkereset, ipar, éppen úgy, mint néhány nappal ezelőtt a szende ibolyákat, most ugyan- így az őszi rózsát kinájják az embereknek, még az a jellemző stereotip mosoly sem tűnik el az ajkaikról. De ezeknek a virágoknak nincs oly nagy keletjük. Nehéz, keserű illatukban van valami, mi az elmúlásra emlékeztet, husos, durva s könnyen hervadó szirmai mintha enyészetet lehelnének, a járó-kelőkön pedig valami sajtáságos, bús érzés vesz erőt, mintha valamely elasztott csontváz csörgését hallanák, midőn felhallatszik a déli korzón:

— Őszi rózsát, szép őszi rózsát vegyenek!

— **(Feltűzések.)** A pécsi jogakadémia polgársága által f. hó 14-én az »Olvasókör« javára rendezett táncestélyre felülfizettek: dr. Szeredy József, Lechner János, Rézbányay János, Szuly János 10—10 koronát; Tormay Károly alispán, Wurster József, 7—7 koronát; Pozsgay József, Szeifritz István 6—6 koronát; dr. Késmarky István 4 koronát; dr. Mutschenbacher Viktor, Döbrössy Alajos és dr. Vessel Manó 3—3 koronát; dr. Parragh Antal, Hoffmann Lajos 2—2 koronát; Koszter N. és N. N. 1—1 koronát. A jószívű adakozóknak ez uton mond halás köszönetet a rendezőség.

— **(Ünnepelt tanító.)** Már jelentettük, hogy Rónai (Rippl) József kaposvári állami elemi iskolai tanítót Ó Felsője 40 éves szolgálata után az aranyéremkeresztel tüntette ki. Az érdemkeresztet Tallián Gyula főispán ma adta át a kitüntetettnek ünnepelesen a városház termében. Rónai József tiszteletére kartársai tegnap este a Korona-vendéglőben bankettet rendeztek, melyre nagy közönség volt hivatalos. Rónainak sok barátja és tanítványa van Kaposvárott, kik a tiszteletére rendezett ünnepeyen mind részt vettek.

— **(Utátvétel.)** Ma reggel tartotta meg Bikalban egy Koszits Kamill vármegyei főjegyző elnöklete alatt kiküldött bizottság a

szászvár-mágoosi ut bikali szakaszának átvételét. A bizottságban még a járási főszolgabíró és az érdekelt községek képviselői vettek részt.

— **(Merénylet az országúton.)**

Csak a napokban adtunk hírt olvasóinknak ama merényletről, melyet egy fiatal legény követett el az országúton egy magánosan haladó menyecske ellen, s most már meg van a párja is ennek a merényletnek. Mint értesülünk, a napokban történt Szabolcsbányatelepen, hogy az egyik ottani bányamunkás tizenhárom éves leánykáját egy körülbelül tizenöt éves suhanc megtámadta és alkalmasint érzéki vágyainak kielégítésére akarta felhasználni. A megtámadott gyermek éles segélykiáltásai bizonyára hiábavalók lettek volna, ha véletlenül arra nem jön egy kocsi, melynek láttára a fiatal suhanc kerekelt oldott. A leány szülei panasza folytán most nyomozzák az ismeretlen merénylőt.

— **(Egy zsuzsu odisszeája.)** Minden második nap délután megnépesednek a Vigadó termei és apró babák, kedves kis lányok járják a különböző táncokat a jó Herczenberger bácsi »egy-kettő, bal-jobb« dirigálására. Kedélyes délutánok ezek és a fiatalság legörömtelibb életkorszakához tartoznak. Pezsgő vidámság mindenütt s mi sem zavarja meg a jókedvet, ha csak az a szigorú, éles szemével mindent meglátó Herczenberger bácsi rá nem szól valamelyik kis bakfisra, hogy nem a jobb lábbal, hanem a ballal kell kilépni. De néha az öröm kelyhébe örömsöppök is vegyülnek. Tegnap a tánciskolában egy kis kisaszony elvesztette arany karperecéről a zsuzsuját. Elvesztette, de megtalálta valaki, egy fehérynakkendős, fekete ruhába bujtatott gavallér, a ki most a legboldogabb halandó a Vigadó parkettjén. Így szólt ma délután kis ideáljához:

— Egy csók az ára a megtalált zsuzsúnak! . . .

A kis baba nem sokat gondolkozott és hamar visszavágott:

— Adja ide a zsuzsut és majd meg fogja kapni a csókot, ha . . .

— Ha? . . .

— Ha asszony leszek! . . .

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)**

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a karádi r. kath. tanítóegylet alapszabályzatát jóváhagyta. A marcali izr. hitközség kebelében alakult »Bichur Chulim« betegsegélyző és látogató egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **(Mindenkinek lehet katonatiszt.)**

A tegnapi naptól kezdve — a hadsereg rendeleti közlönyének egy rendeleténél fogva — minden ember lehet katonatiszt. A rendelet szerint ugyanis minden a hadseregben szolgáló nőtlen ember, altiszt vagy közlegény és minden polgárember, ha rávaló szándékát bejelenti, a kadétiskola elvégzése nélkül is tehet kadétvizsgát. Ha ezt sikeresen megállotta, kinevezik tiszthelyettesé, vagyis olyan rangfokozatba, melyből nyitva az útja, hogy a tisztikarba léphessen elő. Eddig kadétvizsgát csak azok tehettek, kik valamely tisztképzőintézet évfolyamait sikeresen végigjárták, tisztí rangba csak azok juthattak, akik mint önkéntesek szolgálták. Ezentul mindenki megszerezheti a

tisztí rangot, ha intelligens eszű, kifogástalan előéletű ember. Elérheti az is, aki szolgál, az is, aki csak fog szolgálni. És ez utóbbiaknak az nagy előnyük van, hogy nem is kell előbb szolgálniok. Még a sorozásuk előtt bejelentik, hogy a katonai pályára akarnak lépni s hogy kadétvizsgát akarnak tenni. Megfelelő iskolai előképzettség esetén vizsgára becsátják őket, ha aztán sikerrel feleltek meg és testileg is alkalmasak, azonnal kadéttokká nevezik ki őket s mint ilyenek kezdenek meg katonai szolgálatukat. A nagy kihatású rendelet valószínűleg mihamarább megszünteti a tisztíhiányt a hadseregben.

— **(Nem emelik a szódavíz árát.)**

A vendéglősök szódavizgyár szövetezete tegnap délután négy órakor a Hirczi-téle étteremben népes közgyűlést tartott. A közgyűlést Dollinger András elnök nyitotta meg; a tanácskozmány tárgya a szódavíz árának meghatározása volt. A vendéglősök szükségét nem látták, hogy a szódavíz árát felemeljék s különösen Bózsa József alelnök és Graumann János igazgatósági tag fejtették ki átgondolt, értelmes beszédben, hogy nem a haszonvágy sarkalja a vendéglősök szódavizgyár szövetezete, hanem a közönség lelkiismeretes kiszolgálása és így nem javasolják a szódavíz árának felemelését 4 krajcárra, hanem megmaradnak az eddigi 3 krajcár ár mellett. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt és így a szódavíz ára marad a régi, üvegenként 3 kr.

— **(A „Margitta-szigeti Ármontesítő Társulat“)** tegnap reggel 8 órakor Mohácson Tormay Károly alispán, miniszteri biztos elnöklete alatt közgyűlést tartott, melynek tárgyát az alapszabályok megállapítása és a töltések építése és felszerelése céljából nagyobb kölcsön felvétele képezte. A közgyűlésen harminckétezer holdat képviselő érdekeltségek jelentek meg, minek folytán az elnöklő miniszteri biztos a határozatképességet megállapítván, kezdetét vette az alapszabályok tárgyalása. A tárgyalás folyamán Stajevics János volt országgyűlési képviselő, Jagics József orsz. képviselő és Hinka László kijelentették, hogy bár a társulat szervezése iránt elvi kifogásuk nincs, mindamellett célszerűbbnek tartanak, ha a közgyűlés a töltés, építés, gondozás és fenntartás munkálatait nem kizárólag a »Margitta-szigeti Ármontesítő Társulat«-ra bizná, hanem a töltéseket, mint ez már egyizben volt, szakaszonként kezeltené. Indítványozzák ennél fogva, hogy az alapszabályokat ily értelemben dolgozzák át. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s egy bizottságot küldött ki az alapszabályoknak ily értelemben való kidolgozására, továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy dr. Fejérváry Imre főispán elnöklete alatt egy küldöttséget menesztenek a földmivelésügyi miniszterhez, hogy jóváhagyja az alapszabályoknak ekként való átdolgozását. A kölcsön felvételére vonatkozólag pedig akként határozott a közgyűlés hogy azt az alapszabályok jóváhagyása után egy kitűzendő határnapon fogják tárgyalni.

— **(Új takarékpénztári tisztviselő.)** Eötvös Jenőt, pécsi légszeszgyári hivatalnokot, a »Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár« igazgatóválasztmánya tegnap tartott ülésében tisztviselőül megválasztotta.

— **(A körjegyzői irodák vizsgálata.)** Forray Valér t. b. járási főszolgabíró, most hivatalos körúton van, mely alatt a körjegyzői irodákat vizsgálja meg. Tegnap a patacsi, ma pedig a somogyi körjegyzőségeket vizsgálta meg s mindkét helyen példás rendet talált.

— **(Beteg községi jegyző.)** Grosch Aladár ráckozári jegyző már huzamosabb idő óta betegen fekszik Bonyhádon, hova apósa látogatására utazott. A beteg községi jegyzőt felgyógyultáig a ráckozári községi segédjegyző fogja helyettesíteni.

— **(Helyettesítés.)** Sudár Gyula kácsfalui jegyző elhalálozása folytán megüresedett a községi jegyzői állás, melynek betöltése végett — mint értesülünk — a járási főszolgabíró legközelebb kibocsátja már a pályázati hirdetményt. Ez állásnak betöltéséig az elhunyt községi jegyzőt Kovács Pál segédjegyző fogja helyettesíteni.

— **(Járványok.)** Mint értesülünk, a pécsi járás Rácpetre és Mislény községeiben a roncsoló toroklob és vörheny járványosan fellépett. Trialer Rudolf dr. járási orvos a járványos községek iskoláit további intézkedésig bezáratta s megtette a szükséges intézkedéseket a járvány terjedésének meggátlására is, úgy, hogy remélhető, hogy a megbetegedések nem fognak nagyobb mérvet öltetni.

— **(Segély a tűzkárosultaknak.)** Bolgár-Telken f. évi október hó 28-án óriási tűzvész pusztított, mely a lakosságnak legnagyobb részét kenyértelenné és hajléktalanná tette, úgy, hogy a szerencsétlenek most a tél küszöbén családjikkal együtt a legnagyobb nyomornak néznek eléje. Gróf Lázár István, Kolozsvármegye alispánja meleghangu s részvétet keltő felhívást bocsátott ki s küldött szét a hatóságokhoz, melyben könyörületességgel szólítja fel őket. A felhívás ma érkezett Baranyavármegyéhez is és az alispán már megtette az intézkedéseket a méltánylást érdemlő felhívásnak minél szélesebb körben leendő terjesztésére, úgy, hogy a felhívott hatóságok hozzájárulásával talán sikerülni fog a szerencsétlen bolgártelkiek kétségbeejtő nyomorán enyhíteni.

— **(Razzia.)** Az éjjel razziaát tartott rendőrségünk, hogy a csavargók után nézzen. Volt is sikere a razzianak, mert egy híján épen egy tucat hely és munkanélküli csavargót szedtek össze, kiket most a torony alatt tartanak, míg illetőségi helyüket kipuhatolják s azután el fogják őket a városból toloncolni.

— **(Esküvő.)** Fajth Gáspár, kalocsai törvényszéki aljegyző, holnap (szombaton) tartja egybekelését a somogy megyei Pusztá-Kovácsiban Kaufmann Mariskával, Kaufmann Mátyás zalavármegyei aljegyző nővérével. Mint halljuk, az esküvőre több vendég megy át Pécsről is, mivel úgy a vőlegénynek — ki a pécsi joglyceum hallgatója volt — mint a menyasszony családjának jó ismerősei vannak a pécsi társaságban is.

— **(Bot és borosüveg.)** Szalai István nagypalli korcsmájában véres verekedés volt a minap. Steiner Antal, pécsváradi lakos iszogatót a korcsmában, mikor Katona Ferenc belépett oda és csakhamar belekötött Steinerbe. A szóváltás vége verekedés lett, a mi-

kor Katonán Steiner egy bottal végighúzott. Katona erre egy borosüveget kapott fel s azt Steiner fejéhez vágta oly erővel, hogy Steiner feje vérbe borult. Az ügy a bíróság elé kerül.

— **(Tüzetokozó gyermekek.)** *Tormás* községben tűz volt a minap. A falu végén álló kunyhó, melyben *Papp Mihály* lakott, gyuladt ki és égett le. Mint a vizsgálat kiderítette, a tüzet a káros ötéves fia okozta, ki gyufát kerítvén, azt a kunyhóban addig gyújtogatta, míg a kunyhó sarkában levő szalma tüzet fogott s ebből támadt a tűz, a mi vagy 113 forint kárt okozott. *Hidas* községben hasonló módon okozott tüzet *Scheffer* Henrik négyéves gyermeke. Itt azonban szerencsére észrevették és elnyomták a tüzet, a mely csak csekély kárt okozott. Ugyanitt *Les János* háza lett a tűz martalékává a hét elején. Ezt a tüzet is a gyerekek viázatlansága okozta. *Nein* Jánosnak pedig egy hatvan forint értékű szénakazla égett le a minap, szintén gyerekjáték következtében. Mindeme tüzekről jelentést tettek a bíróságnak, a hol megindították a vizsgálatot.

— **(Templomrabló amerikai tiszték.)** A bostoni *Donahoe's Magazin*-ban *Jon Sullivan* sanfranciskói ember súlyos vádat emel a Fülöp-szigeteken tartózkodó amerikai tiszték ellen. Azzal vádolja őket, (s nyomatékul neveket is közöl) hogy a spanyol katolikus templomokat a legnagyobb cinizmussal megrabolják. Így *Funston* tábornok a caloocani templomban lehuzta szűz *Mária* szobráról a drága aranyhímzésű kék selyemruhát, megajándékozta vele a saját feleségét, azután pedig a szobrot, a mely fából van faragva, odaadta

katonáinak, hogy vágják össze s főzzenek vele levest. A pasigi templomban *Albernet* tüzérkapitány szent *Ágoston* fából faragott szobrát vágatta össze, miután megfosztotta minden ékességétől. *Lapp* hadnagy (az I. South-Dakota ezredből) a *San Pedro Macati* templomból egy rendkívül drága s művészi becsü misemondó ruhát idegenített el. *Sullivan* még (névszerint) harminc más tisztet hasonló vádakkal illet, megjegyezvén, hogy e rablásokat épen azok a tiszték követték el, akik oda a jog és tulajdon védelmére mentek.

— **(Asszony a vízfolyásban.)** Tegnap este a szigeti országoton a vízfolyásban egy asszonyt találtak eszméletlen állapotban. Az asszony a rendőrség előtt a pálinkaivás iránti nagy szenvedélyéről jól ismert *Deák* Józsefné, napszámosasszony volt, kit feltettek egy hordágyra és bevitték a városi kórházba, hogy meg ne fagyjon kint az utcán a vízfolyásban. Mert mégis csak furcsán érezhette volna magát, ha a pálinkásboltokban tett látogatása után a másvilágon ébredt volna fel!

— **(Izzó test.)** Ma egy irodából becsöngettek a telefonközpontba, hogy kössék össze őket a gáztársulattal, miután ott valami megrendelést akartak tenni. A telefonos kisasszony erre tévedésből egy fiatal uriember telefonjával kötötte össze az irodát, aki nemrégiben vezette oltárhoz szép fiatal feleségét. Miután férje nem volt otthon, a csöngetésre az asszonyka lépett a telefonhoz.

— Halló — ki beszél? — kérdé.

— B. iroda, — hangzott a válasz.

— Mi tetszik? — kérdé újra a kíváncsi asszonyka.

— Kérünk egy izzó testet és két harisnyát, — felelték az irodából, ahol aztán nem tudták elképzelni, miért nem adott választ a rendeletre — a gáztársulát?!

— **(Véres verekedés.)** Véres verekedés történt tegnapelőtt a pellérdi országoton, ahol néhány részeg legény megtámadott egy arra haladó *Szopka* János nevű gazdálkodót, ki gyalog igyekezett hazafelé. A beruggott legények közül *Nagy Mihály* volt az ki belekötött a csendesen ballagó gazdába, mire a többiek vérszemet kaptak s bottal támadtak *Szopka* Jánosra kinek betörték a fejét aztán mint a kik jól végezték dolgukat, megugrottak. A megvert ember a felvétellett látlelet alapján panaszt emelt támadói ellen a bíróságnál.

— **(Tolvajok a padlásán.)** *Hangos* József zsemenye pusztai lakos, a napokban panaszt emelt a községi elöljáróságnál, hogy padlásának ajtaját eddig ismeretlen tettesek felfeszítették, s a padlásról három zsák lisztet s nagyobb mennyiségű élelmi szert elemeltek. A tetteseket most nyomozzák.

— **(Elégett gőzmalom.)** Mult vasárnap *Kadarkuton* a tulajdonos távollétében elégett *Nagy* Ákos földbirtokos gőzmalma, melyet alig három éve építettek föl hamvaiból, midőn ugyancsak leégett. A tüzet alighanem valaki boszúból gyújtotta. Hír szerint *Nagy* Ákos a gőzmalmot nem is szándékozik újból helyreállítani. A kár legnagyobb része tüzelési biztosítás révén megtérül.

— **(Megtámadott kocsi.)** Nem tudni, mese-e, vagy pedig igazán megtörtént,

Az otthon küszöbén! Az otthon! A cédulát zsebébe tette, a kocsi fölugrott a bakra s a lovak ügetni kezdtek.

A titokzatosan susogó hársfásor között robog a kocsi, a régi grófi kastély előtt, a melynek kis rokokóablakai fantasztikusan tekintettek ki a fekete vasrács mögül.

Olyan különösen érzi magát . . . el van fogulva . . . szinte csodamódon. Ugyan mit vár ő? Hogy régi, érintetlen enjét fogja itt újra föltalálni s minden, a mi azóta történt, csak álom lesz, a melyből most végre, végre fölébred — itthon.

Most ősdi almafák sora között halad el a kocsi.

Hanau a fásor mögött van. Köröskörül az eső nyomai, a vizenyős árkok huzódnak el. Mint a folyó ezüst, rezeg a víz a hold erős fényénél; minden tisztán, világosan látszik ki a szunnyadni készülő faluból.

A színek sötétek, de még jól kivehetőek. A folyó ezüst rezeg a levegőben, varázsos hatással vesz körül mindent a szép természetben.

Közelebb . . . közelebb . . . Az erdő már mögötte van.

Ujra kiterjed előtte a sík föld és ott középen egy sötét, nagy folt, — a fehér sávok, a melyek a vörös fény mögül elővilágítanak — a nehézkes, hatalmas manzard-tető alatt . . . ez az . . . nem, nem, az nem lehet . . . ez *Lindenheim*.

Gertrud szíve hangosan ver. Föláll a kocsiban, hogy jobban lásson, azután újra, egész testében reszketve, lélekzetét visszafojtva, visszaesik.

Trapp, trapp, trapp! — Milyen hosszú ez az ut —

előtt, amelyekben mindenféle összetört, eldarabolt dolog volt, mint a folyókban a tavaszi áradáskor, amikor a habok mindent magukkal ragadnak, ami csak elébük áll. És ő ide-oda tévelygett, nem tudta mit tegyen — és a folyó egyre szélesebb lett, már a lábait nyaldossa.

Odaát hívogatta az otthon . . . ekkor beugrott a város, barna habokba, uszott, egész erejével előre tört. Már látta odaát a zöld pártot, — de a folyó egyre szélesebb lett és elnyelte a zöldet.

Ekkor óriási félelem vett rajta erőt, nem látott pártot, se innen, se túl, — semmit, csak vizet, piszkos, habozó vizet az alacsony, szürke égbolt alatt. — Fölsikoltott — és fölébredt, hideg, veritékes arccal.

— A honvágó ölte meg szegényt! — és aztán: az ember ne próbálja foldozni azt, a mi nem foldozható.

Ez hangzott egyre vissza a lelkében. Az első mondat szinte csábítás volt, második meg figyelmeztetés. A honvágó mélyen el volt rekesztve szívében; hideg, kemény vigasztalanság fődte be.

A vágy egyre erősebb és erősebb lett. Megmérgezte egész valóját. Éjjel egyre fölébredt a kínzó félálomból, mintha a *Lindenheimi* majorság kakasait hallotta volna szólni melankólikusan, elnyujtva és kissé rekedten a fehér, fénytelen éjszakába . . .

Kereste a falon *Lindenheimi* hálószobájának tapéta mintáját — virágcsokrok között halványzott sávok, e helyett egyik berámázatlan tanulmányát vette észre a hideg falon.

annyi bizonyos, hogy panaszkép úgy mondta el ezt a furcsa historiát valaki a hatóságnak. Az történt — állítólag — hogy az üszöghi erdőszélénél a napokban egy Kovács János nevű pécsi ember kocsját néhány suhanc megtámadta, s pénzt követelt a gazdától, ki azonban a lovak közé csapott, s így megszabadult a támadóktól. Nem lehetetlen, hogy a dolog megtörtént, de az sincs kizárva, hogy a gazda találta ki ezt a mesét — ő tudja miért? A dologban különben folyik a vizsgálat.

— (Világító cápák.) Leopold János zoologus egy a spinaxfélékhez tartozó cápán sajátságos bőrképződményeket vett észre. Amikor ugyanis a cápa bőrét nagyító üveggel vizsgálta, a fej hátsó részén, a hát középvonalában és a hason sok félgömb alakú bemélyedést látott, melyek alkatuknál fogva más állatcsoportok világító szerveihez hasonlítottak. Ez a föltevés a nápolyi zoológiai állomáson megerősítést nyert. Egy zoologus másirányú vizsgálat céljából teljesen elsötétített helyen tartott egy nagy cápát, mely meg volt ugyan sebesülve, de még elég jól uszott és valahányszor hozzákaptak, erélyesen védekezett. Eközben a cápa három—négy méternyire látható fénysugarakat lövelt ki magából. Egész hasa gyöngye, zöldes fényben ragyogott. A világítás időnkint megszűnt és erőművi ingerlésekre nem változott, villamos áramokra azonban még erősebb lett. A cápa, sajnos, nem sokáig élt és így az érdekes vizsgálódásokat nem folytathatták.

— Egy seb következménye. Salindre ur, a ki Saint-Florest-sur-Auzonnetben (Gard) lakik, erőteljes egészséges ember volt minden tekintetben; minden betegségtől ment volt egész 57 éves koráig, a midőn egy a lábszárán kapott lött seb következtében egészsége rázkódtatást szenvedet s aggodalmat okozó állapotba jutott. Ez a seb nyomorékká tette és kénytelen volt mankót használni. De vajjon mitől lett reumás ő, ki soha fájdalmat nem érezett. Miért kapott, a ki mindig jól volt, izombetegséget? Ezt nem nehéz megmagyarázni. A vér feloszlása jöhetett létre az által, hogy a levegő egyes alkotórészei a sebbe hatoltak. Kétségkívül, ez a seb volt oka a betegség keletkezésének, a melyre az illető vagy örökösödésnél vagy születésénél fogva predestinálva volt. Egész természetes, az első jelekből következtetve, hogy a vért kell helyreállítani s az izmok s idegek megerősítését kell célul kitűzni, ha eredményt akarunk elérni. A Pink-pilula való arra, hogy gyógyulást idézzen elő. Salindre Lajos ur e tárgyban a következő írásbeli bizonyítvánnyal szolgál:

— 1886-ban anynyira veszedelmes sebet kaptam lábszáramon, hogy nyomorék maradtam. Kénytelen voltam mankón járni. Eddig sohasem voltam beteg, de attól az időtől fogva reumas fájdalom gyötört, a mely csak súlyosbitotta helyzetemet s szörnyű kínokat okozott. Lassankint teljes izombetegség vett rajtam erőt. Sokáig szenvedtem s semmi sem adott enyhülést. Egy napon a Pink-pilula használatára határoztam

el magamat és lassan lassan teljes változás jött bennem létre. Fájdalmam teljesen megszűnt és betegségeből emléknél egyéb nem maradt. Ma, bár nyomorék vagyok, az élet kevésbé rideg nekem, mert többé nem szenvedek.

A Pink-pilulák hatással vannak minden oly betegségnél, a mely a vér rossz állapotának következménye és eredménye van a reuma idegbetegség, sárgaság, váltóláz és több betegség következménye ellen. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és 6 doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárában, Budapest, Király-u. 12.

Művészet, irodalom.

○ B. a. l. e. k. Üres ház előtt került tegnap színre a »Cabinet Piperlin«-ből magyarosított ez az üres francia fércelmény, melyben kevés esprit, de annál több banális, rossz vicc van. Csak Hervének egy-két bájos muzsikájú ének-száma ér benne valamit s ezzel menthető leg-főlebb, ha az igazgatók néha-néha előrántják. A szereplők jobb ügyhöz méltóan játszottak, igyekezvén semmitmondó szerepeikből valamit csinálni. Németh (Piperlin) kellő diszkrecióval játszott s ő uralta az előadást. Mellette Tibor Lóri pompás kedvvel, sok huncutkodó sikkal adta Piperlinnét és Mezey Andor szép hangon énekelte Bardinel énekszámait. Szekula Sárka annyi jót nyújtott Celineben, a mennyit ez a rossz szerep enged; éneke most is tetszett, mint a leggyakrabban. Baróthi Irma azonban gyenge volt a kardos Vetiverneben; míg Lévy Sári Merlingardnet játszotta meg sok kedves-

Ez fölkelte zavarodottságából. Zokogva, sóhajtvá temetkezett párnái közé.

Elaludni nem tudott már. A teste égett, mint a tűz, tagjaiban a nyugtalanságnak az az érzése volt, a mikor az ember szeretne menekülni valamitől, a mit mindig magával visz.

Kiugrott az ágyból és idegesen nyitotta ki az ablakot. A lombok illatán, a mely a kertből áradt az ablak felé, gyöngén, de érezhetően áthatolt az utcasöprés friss szaga, a tisztálkodó nagyváros hajnali szaga.

Keserőséggel fordult el az ablaktól. A lindenheimi nyári hajnal érintetlen üdeségére gondolt. Ott a fölkelő napot sokszor nem köszönthette, — de néha igen, amikor bátyját elkísérte a vadászatra, vagy ha nagyon korán indult valahová utra, ilyenkor mindig olyan bájos, oly csodaszép volt, oly ünnepies és lelkesítő, mint egy istentisztelet. S mikor eljött a pillanat, hogy a fény és az árny kibontakozott egymásból, a pitymallat letette a fehéres láttyolát és mintha az egész földet befödte volna rezgő, ragyogó aranypalásttal, a melyen a hosszú, komoly árnyak sávot vontak, minidg összekulcsolta kezét a meghatottságtól s akaratlan áhitatba merült.

Csak még egyszer láthatná Lindenheimben a nap fölketét.

Milyen utálatos volt a nagyváros piszkos, poros, gözölgő illata. Mire emlékeztette.

Ujból párnái közé bujt, arccal a fal felé. A hönvagy kinozta, mint valami nehéz kórság.

Szeptember elején újra sürgős meghívást kapott Lydiától és egyben Boschkától is levelet, a melyben az elragadtatással köszönte meg neki a születésnap ajándékot és Gertrudot sürgősen meghívta, hogy nézze meg, az ő cseh hazáját és töltsön nála néhány hónapot, a míg csak kibirja nála. Gertrud középutat választott.

Csehország felé való útjában egész rövid ideig, leg-főlebb egy-két napot Lindenheimben akart tölteni.

Az oly embereknek, mint Gertrud, mindig ürügyüknek kell lenni a kapitulációra. És a sors megadta neki ezt az ürügyet.

— Billtől már nincs mit tartanom, — gondolta magában, a midőn másnap csomagolt az utra, — Lydiától már biztosan megtudta, hogy még élek és nem vagyok férjnél. Ha még gondolna rám, már rég irt volna, vagy zörgetett volna az ajtómon. Lindenheimben még biztosabb lennék felőle, mint Párisban.

NEGYVENHATODIK FEJEZET.

— Hanau! Hanau! — kiált a kalauz a tompa, mozdulatlan nyári levegőben. Este van, kilenc óra tájban. A kocsi és szolga künn vannak. A szolga levelet is hozott Lydiától. Gertrud izgatottan bontja föl, — semmi jelentős nincs benne, barátságos üdvözlés, semmi egyéb.

Kedves Gertrud!

Hozta Isten, hozta Isten Lindenheimbe! Az otthon küszöbén várom önt meg, tovább már ma nem visz az erőm. Csók — a mielőbbi viszontlátásig.

Lydiája.

Egy teljesen felszerelt és berendezett

jó pincze

800 hect. hordóval bérbe adandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Köhögőknek

legajánlatosabb a

Kayser-féle mell-cukorka.

2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány a legnagyobb mértékben igazolja, hogy köhögésnél, rekedtségnél, meghülésnél és elnyálkásodásnál utolerhetlen szer.

1 csomag ára 20 kr.

Biztos siker

étvágytalanság, gyomorfájás és gyomorrontás esetén a Kayser-féle

bors-caramell.

Eredeti csomagokban 20 kr-ával

Benczenleitner Sándor
czukrász-üzletében Pécsen.

Arverési hirdetmény.

Pereked község elöljárósága részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy a Schraub-féle hagyaték tulajdonát képező s a község kezelése alatt levő

korcsmaház

f. évi november hó 30-án délután 2 órakor három évre haszonbérbe fog adatni.

A bérlet tartama 1900. január hó 1-től 1902. december hó 31-ig. Kikiáltási ár 50 ft.

Egyéb felvilágosítás a berkesdi körjegyzői irodában nyerhető.

Pereken, 1899. november hó 21-én.

Az elöljáróság.

Hirdetések jutányos áron a kiadóhivatalunkban vétetnek föl.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben teljesen elkészült

Jókai Mór összes műveinek

Megrendelhető
**a legelőnyösebb
részletfizetések
mellett.**

Nemzeti kiadása

100 kötet

diszkötésben,

2000 iven, finom papíron
nyolczadrét alakban.

250 forint.

Az irodalom minden barátja, a nagy költő génuszának minden tisztelője siessen megszerezni a nemzeti kincset, hogy az minden magyar ház könyvespolczát ékesen díszítse, ereklje gyanánt szálljon nemzedékről nemzedékre.

A megszerzési módokat páratlanul előnyösek és lehetővé teszik, hogy mindenki minden anyagi megerőltetés nélkül egy örökbecsű könyvtár birtokába juthasson,

A ki havonként 2 frtot azaz naponként alig 7 krt szán a feleköltőre, az megszerezheti magának ezt a könyvtárt, mely páratlan az egész világirodalomban.

A ki tehát még nincs birtokában ennek az irodalmi ereklyének, az töltse ki a mellékelt megrendelőlapot, vágja ki és egy levelezőlapra ragasztva küldje be hozzánk.

RÉVAI TESTVÉREK

Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest, Üllői-ut 18.

Irodalombarátok

a kik előfizetőket gyűjteni
készek, nagy jutalomban
részesülnek fáradságukért

Révai Testvérek Irod. Int. Részv.-társaság könyvkereskedőjei, Budapeston.

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEINEK NEMZETI KIADÁSÁT

100 kötetben, 2000 iven, vászon diszkötésben 250 frtért.

Éves havi részletfizetés mellett szállítatik az első 10 kötet	10 kötet
•••••	25
•••••	30
•••••	40
•••••	50
•••••	60
•••••	70
•••••	80
•••••	90
•••••	100

Fizetés
Budapeston.

A nem kívánt
módosított
átvásárolás.

Minden 10 részlet befizetése után egy további sorozat szállítatik. A részletfizetések be nem tartása esetén sziveskedjék a csúg az esedékes összeget postal megfizetés útján, a postaköltségek behajtása mellett, behajtani. A postal megfizetés be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes má vételben esedékesé válik.

Kelt

Aláírás és pontos cím.